

haridus- ja teadusministri määrusega
„Õpilaste annete arengu toetamise tegevustele toetuse andmise ning kasutamise tingimused ja kord”

Olümpiaadisüsteemi põhimõtted

1. Olümpiaadiprogramm

1.1. Olümpiaadisüsteem on ühistest eesmärkidest ja korralduslikest põhimõtetest lähtuv õppeaine- ja valdkonnapõhiste olümpiaadiprogrammide tervik.

1.2. Olümpiaadiprogramm on õppeaine või valdkonna andekate õpilaste märkamiseks ja arendamiseks elluviidavate tegevuste kogum, mille kohustuslik osa on riiklik olümpiaad.

1.3. Olümpiaadiprogrammi võivad lisaks riiklikule olümpiaadile kuuluda lahtine võistlus, õppesessioon, rahvusvahelise olümpiaadi valikvõistlus ja treeninglaager.

1.4. Olümpiaadiprogrammi kuuluvate tegevuste eesmärk on märgata ja arendada õpilaste andeid, toetada nende teadmiste, oskuste ja loovuse arengut, pakkuda võimalusi oma võimete võrdlemiseks ja tagasiside saamiseks, soodustada koostööd ja õpihuvi, valmistada õpilasi ette kõrgetasemelistel võistlustel osalemiseks ning toetada olümpiaadisüsteemi arengut kooskõlas rahvusvaheliste suundumustega.

2. Olümpiaadiprogrammi tegevused

2.1. Lahtine võistlus on õppeainepõhine või valdkondlik võistlus, millel osalemine ei ole piiratud koolipoolse suunamisega ega edukusega teistel võistlustel. Lahtise võistluse tulemusi võib arvestada riikliku olümpiaadi lõppvoorut kutsumisel või rahvusvahelisel olümpiaadil osaleva Eesti esinduse moodustamisel.

2.2. Valikvõistlus on riiklik või rahvusvaheline võistlus, mille alusel selgitatakse välja Eesti esindajad rahvusvahelisele olümpiaadile või võistlusele.

2.3. Treeninglaager on õppetöö vorm rahvusvahelisel olümpiaadil osalevatele õpilastele, mille korraldamisel lähtutakse asjaomase rahvusvahelise olümpiaadi programmist ja nõuetest.

2.4. Õppesessioon on ühe- või mitmepäevane õpitegevus õpilastele, kes on saavutanud häid tulemusi riikliku olümpiaadi lõppvoorus või lahtisel võistlusel või kes valmistuvad riiklikul või rahvusvahelisel olümpiaadil osalemiseks.

3. Riikliku olümpiaadi voorud

3.1. Voor on riikliku olümpiaadi etapp, mille eesmärk on selgitada välja järgmisse vooru kutsutavad õpilased või võistluse paremusjärjestus.

3.2. Riikliku olümpiaadi voorud võivad olla koolivoor, eelvoor ja lõppvoor.

3.3. Koolivooru eesmärk on välja selgitada kooli esindavad õpilased riikliku olümpiaadi eelvoorus osalemiseks. Koolivooru korraldamise otsustab kool või koolid.

3.4. Eelvooru eesmärk on välja selgitada õpilased, kes kutsutakse riikliku olümpiaadi lõppvooru. Eelvoor võib olla üleriigiline või piirkondlik.

3.5. Eelvoor on üleriigiline, kui lõppvooru kutsutakse õpilased žürii koostatud üleriigilise pingerea alusel.

3.6. Eelvoor on piirkondlik, kui selle eesmärk on välja selgitada piirkonna parimad õpilased ning lõppvooru kutsumisel arvestatakse nii üleriigilise kui ka piirkondliku pingereaga.

3.7. Lõppvooru eesmärk on välja selgitada riikliku olümpiaadi võitjad ning rahvusvahelise väljundi olemasolu korral rahvusvahelisele olümpiaadile Eesti esinduse kandidaadid.

4. Riikliku olümpiaadi juhend

4.1. Iga riikliku olümpiaadi kohta koostatakse juhend üheks õppeaastaks. Juhendi koostab žürii koostöös olümpiaadiprogrammi korraldava asutusega ning kinnitab žürii esimees.

4.2. Riikliku olümpiaadi juhend avalikustatakse olümpiaadide veebilehel hiljemalt iga õppeaasta 30. septembril.

4.3. Juhendis esitatakse vähemalt:

- 1) olümpiaadi korraldamise eest vastutav toetuse saaja ja korraldusega seotud kontaktisikud;
- 2) žürii esimees ja liikmed;
- 3) olümpiaadiprogrammiga seotud võistlused ja nende ajakava;
- 4) ülesannete koostamise, saatmise ja hindamise põhimõtted;
- 5) tulemuste avalikustamise ja vaidlustamise kord;
- 6) järgmisesse vooru kutsumise põhimõtted;
- 7) osalejate vanuseastmed;
- 8) ülesannete töökeel või töökeeled;
- 9) rahvusvahelise väljundiga olümpiaadi korral kandidaatide valimise ja Eesti esinduse moodustamise põhimõtted.

4.4. Olümpiaadi eripärast tulenevalt võib juhend sisaldada muud olümpiaadi korraldamiseks vajalikku teavet.

4.5. Juhendis võib teha muudatusi žürii ja olümpiaadiprogrammi korraldava asutuse kokkuleppel. Muudatused avalikustatakse olümpiaadide veebilehel ning sihtrühma teavitatakse mõistlikul viisil.

5. Üleriigilise tegevussuuna toetuse saaja ülesanded

5.1. Üleriigilise tegevussuuna toetuse saaja tagab olümpiaadiprogrammi kuuluvate tegevuste sisulise ja korraldusliku elluviimise.

5.2. Üleriigilise tegevussuuna toetuse saaja:

- 1) määrab ja avalikustab olümpiaadiprogrammi tegevuste toimumisajad enne õppeaasta algust;

- 2) moodustab žürii ja määrab žürii tegutsemise alused;
- 3) avalikustab žürii koostatud olümpiaadijuhendi;
- 4) tagab koostöös piirkondliku tegevussuuna toetuse saajatega riikliku olümpiaadi piirkondlike eelvoorude ja lahtiste võistluste korralduse;
- 5) tagab koostöös žüriiga riikliku olümpiaadi lõppvooru korralduse;
- 6) tagab ülesannete, lahenduste ja hindamisjuhendite avalikustamise pärast asjaomase vooru või võistluse toimumist, kui see on olümpiaadi eripära arvestades võimalik;
- 7) tagab tulemuste ja andmete nõuetekohase säilitamise;
- 8) korraldab rahvusvahelise väljundi olemasolu korral Eesti esinduse määramise, ettevalmistamise ja lähetamise;
- 9) tagab koostöös žüriiga olümpiaadiprogrammi kuuluvate tegevuste kõrge akadeemilise taseme, aususe ja usaldusväärsuse;
- 10) aitab kaasa olümpiaadiprogrammi arendamisele ja selle väärtuse teadvustamisele.

6. Žürii roll

6.1. Žürii on vähemalt kolmeliikmeline õppeaine või valdkonna ekspertidest koosnev kogu, kes vastutab olümpiaadiprogrammi kuuluvate tegevuste sisulise kvaliteedi eest.

6.2. Žürii:

- 1) koostab riikliku olümpiaadi juhendi;
- 2) koostab olümpiaadi eel- ja lõppvooru ning lahtise võistluse ülesanded ja hindamisjuhendid;
- 3) tagab võistlustööde kvaliteetse, objektiivse ja läbipaistva hindamise;
- 4) otsustab diplomite ja eriauhindade saajad;
- 5) vormistab žürii otsused ja olümpiaaditulemuste protokollid;
- 6) valib rahvusvahelise väljundi olemasolu korral Eesti esindusse kuuluvad õpilased või kandidaadid juhendis sätestatud korras;
- 7) teeb ettepaneku rahvusvahelisel olümpiaadil õpilasi saatvate juhendajate ning rahvusvahelise olümpiaadi žürii töös osalevate esindajate määramiseks.

7. Piirkondliku tegevussuuna toetuse saaja ülesanded

7.1. Piirkondliku tegevussuuna toetuse saaja tagab oma piirkonnas piirkondliku eelvooru või lahtise võistluse läbiviimise koostöös üleriigilise tegevussuuna toetuse saaja ja žüriiga.

7.2. Piirkondliku tegevussuuna toetuse saaja ülesanded on eelkõige:

- 1) tagada riikliku olümpiaadi piirkondliku eelvooru või lahtise võistluse toimumiseks vajalikud tingimused;
- 2) korraldada õpilaste registreerimine;
- 3) tagada ülesannete, lahenduste, hindamisjuhendite ja muude materjalide konfidentsiaalne käsitlemine;
- 4) korraldada tööde hindamine, kui olümpiaadi juhend näeb ette piirkondlikku hindamist;
- 5) edastada protokollid ja tulemused üleriigilise tegevussuuna toetuse saajale kokkulepitud viisil;
- 6) tagada info ja tulemuste jõudmine piirkonna koolideni;
- 7) toetada piirkonna õpilaste osalemist olümpiaadi järgmistes voorudes.

8. Kooli roll

8.1. Kool võib korraldada riikliku olümpiaadi koolivooru.

8.2. Kool võimaldab õpilastel osaleda olümpiaadiprogrammi kuuluvates tegevustes, kui osalemine on kooskõlas õpilase huvide ja võimetega ning tegevuse juhendis sätestatud tingimustega.

9. Võistluste hea tava

9.1. Olümpiaadiprogrammi kuuluvate võistluste korraldamisel ja hindamisel lähtutakse aususe, võrdsuse, objektiivsuse, läbipaistvuse ja konfidentsiaalsuse põhimõttest.

9.2. Võistlustööde koostamises, korraldamises või hindamises osalev isik:

- 1) kohtleb kõiki osalevaid õpilasi võrdselt ja objektiivselt;
- 2) rakendab võimaluse korral motiveerivat hindamist;
- 3) tagab konfidentsiaalse teabe kuni selle avalikustamiseni;
- 4) teavitab võimalikust huvide konfliktist viivitamata žürii esimeest või asjaomase tegevussuuna toetuse saajat;
- 5) ei osale ülesannete koostamises või hindamises ulatuses, milles huvide konflikt võib mõjutada võistluse ausust või tulemuste usaldusväärsust;
- 6) järgib võistluse juhendit ja häid akadeemilisi tavasid.

9.3. Kui see on võimalik ja aitab vältida kallutatud hindamist, edastatakse võistlejate kirjalikud tööd hindamiseks anonüümselt.

9.4. Võistluse üldised hindamispõhimõtted avalikustatakse juhendis. Hindamisskeemid, hindamisjuhendid või muud üksikasjalikud hindamisalused avalikustatakse hiljemalt koos võistlustulemustega, kui see on võistluse eripära arvestades võimalik.

9.5. Hindamisega seotud tulemuste vaidlustamise taotluse lahendab žürii või muu juhendis nimetatud pädev kogu.

10. Avalikustamine

10.1. Olümpiaadisüsteemi keskne teave avalikustatakse Eesti olümpiaadide veebilehel või muus üleriigilise tegevussuuna toetuse saaja määratud infokanalil.

10.2. Avalikustatakse vähemalt:

- 1) olümpiaadide ja olümpiaadiprogrammi kuuluvate võistluste kalender;
- 2) riiklike olümpiaadide juhendid;
- 3) ülesanded, hindamisjuhendid ja võimaluse korral lahendused pärast asjaomase vooru või võistluse toimumist;
- 4) žürii otsused ulatuses, mis on vajalik tulemuste läbipaistvuse tagamiseks.

10.3. Isikuandmete töötlemine peab olema kooskõlas isikuandmete kaitse nõuetega.